

Những ngày vui đã qua cùng Chú Chín

Chú Chín mất đã bao năm rồi, nhưng trong lòng của con cháu, người vẫn còn sống mãi. Người mất mát nhiều nhất có lẽ là chính tôi đây, một người cháu mồ côi của chú mà chú lúc nào cũng chú ý đến nhiều. Có lẽ trong lòng của chú, chú tự nhận trách nhiệm thay thế người cha

đã quá cố của tôi để giáo dục tôi nên người.

Ngay từ lúc chú gặp tôi ở nhà Ông Nội tôi, chú đã đặc biệt chú ý đến tôi. Lúc đó ở nhà Nội tôi, có rất nhiều cháu, nội chỉ có một mình tôi, nhưng ngoại có đến năm người. Ngoại trừ bốn anh em mồ côi con của Cô Ba tôi là các anh Duyên, Phong, Tân, và Quang, Trinh là người con duy nhất của Cô Bảy tôi không phải mồ côi. Chú Trinh được Cô Bảy tôi gửi tạm lên nhà ngoại có lẽ vì cô đang bận xây ngôi nhà mới cạnh Nhà Phước Bình Cang.

Chúng tôi ở đó với Chú Chín và Cô Mười của chúng tôi. Chúng tôi được hai người rất mực thương yêu, vì chúng tôi là những đứa con mồ côi, thiếu tình thương của cha hoặc mẹ. Lúc đó Cô Mười hay xuống Nha Trang, có lẽ vì đang tiếp tục đi học tại Collège Français. Do đó chỉ còn có Chú

Chín chơi với lũ cháu chung trong ba tháng hè. Chú hay đưa chúng tôi đi câu cá bống ở sông Bình Cang vào những buổi sáng. Buổi chiều chú lại dắt đám cháu đi tắm sông. Chú rất thích tập bơi các cháu, nhưng chẳng có đứa nào biết bơi cả, vì chúng tôi còn quá bé. Ngoài ra, chú cũng thích xem các cháu chơi đá dế ở nhà trên cửa nhà từ đường. Chú cũng có riêng một số dế do chú Tám tôi bắt về cho chú ấy chơi. Dế của chú thường được bắt trong các đồng rơm, nên chúng đá không được hay mấy. Nhưng chúng tôi vẫn thích xin chú vì chú có nhiều dế quá. Dĩ nhiên chú không bao giờ từ chối những yêu cầu của những đứa cháu mà chú rất mực thương yêu.

Ngoài những thú ấy, Chú hay tập trung các cháu lên nhà trên và tìm cách chỉ dạy các cháu những môn học mà chú nghĩ các cháu sẽ cần đến khi chú vắng nhà. Những buổi chiều lúc chú không có việc gì làm, chú hay ngồi vào võng nhà giữa cho các cháu chạy đua trong sân trong và chú reo lên cười mỗi khi có cháu nào thắng cuộc. Chú còn tập chúng tôi những bài hát đồng dao như:

Chim chích chòe nó kêu chích chòe (2)

Nó đậu cành chanh, nó kêu chích chòe

hoặc

Trống tùng tùng, trống vào trường

Chúng ta hãy vui mừng đi tới

Và dĩ nhiên chú sẽ thưởng kẹo cho nhưng ai thuộc những bài hát đó của chú. Tôi đã được chú thưởng biết bao nhiêu là kẹo bánh vì những bài hát đó.

Thế rồi có một hôm chú mang về một chiếc xe đạp nhỏ

cho tôi tập. Tôi nghe Cô Mười tôi cho biết là chú đã tiết kiệm một số tiền của ông nội tôi đã cho chú để chúng tôi được vui. Thế là từ đây chúng tôi lại có việc làm. Tiếng là cho tôi, nhưng thực ra đưa nào đi được chú cho đi cả. Chúng tôi rất thích vì được chú thương yêu. Chúng tôi thay phiên nhau đạp vòng vòng trong sân trong cho Chú Chín tôi xem nhất là vào những buổi xế chiều. Quả thật, Chú Chín tôi rất khoái xem lũ cháu chúng tôi tập xe đạp. Khi chúng tôi trông có vẻ đã thành thạo, chú đích thân tháo hai chân chống ra để từ nay chúng tôi được hứng thú đạp xe đạp như người lớn. Chú không cản trở chúng tôi lúc chúng tôi ngỏ ý muốn đưa xe ra ngoài đường cái chạy thử.

Từ ngày được chiếc xe đạp nhỏ, tôi hay xách xe ra ngoài đường, đòi chạy xe đua với những chiếc xe đạp của người lớn. Tất nhiên là tôi thua, nhưng gặp những lúc ruộng đã gặt xong khô ráo, tôi cũng có cơ hội thắng vì tôi có thể băng đường tắt ngang mấy đám ruộng trong lúc mấy chiếc xe đạp lớn phải chào thua. Tôi có vẻ rất hãnh diện đối với bọn trẻ trong làng, vì chúng nó không tài nào có được một chiếc xe trẻ nhỏ như tôi.

Nhưng rồi, ba tháng hè qua mau. Chúng tôi sắp sửa chia tay, vì chú sắp làm thầy giảng để đi làm thầy giám thị ở Tiểu Chung Viện Làng Sông. Năm đó là vào mùa hè năm 1955. Tôi còn nhớ lúc ấy chỉ có một mình tôi ở Nhà Nội với Chú Chín tôi thôi. Trước đó không lâu, chú Trinh con Cô Bảy tôi đã được Cô Dượng tôi rước về nhà vì họ đã xây xong ngôi nhà của họ. Các con của Cô Ba Cúc của tôi cũng đã được cha của họ đón xuống ở đường Lý Thánh Tôn Nha Trang, nghe đâu để cho họ đi học. Họ đi chẳng được

bao lâu, Ông Nội cho người đưa về lại, vì Cô Mười tôi báo cho Ông Nội tôi biết bà dì ghẻ của họ đối xử không được tốt với họ.

Hôm đó là một buổi chiều. Trời đã tối xẩm. Chúng tôi đọc kinh tối về và đã ăn cơm xong. Bỗng tôi nghe tiếng đàn guitar trên nhà trên. Ngạc nhiên, tôi bước lên nhà trên vì từ trước đến giờ tôi chưa hề thấy Chú Chín tôi đánh đàn bao giờ. Tôi thấy đèn măng xông đã được thắp sáng và trên đó có rất nhiều người, những chủng sinh thuộc giáo xứ Bình Cang. Những người này tôi đã gặp đôi lần ở nhà thờ họ và tôi có biết tên một số. Thì ra ở xóm giữa sau nhà thờ có Chú Nguyễn Văn Vĩnh, con ông Tám Phú, xóm dưới có Chú Nguyễn Văn Thạnh, con ông Năm Xuân, xóm trên, xóm Thánh Gia, có hai anh em Trần Thanh Phong và Trần Thanh Sơn. Họ đến để chúc mừng chú tôi được mặc áo dòng. Anh Phong mang theo đàn guitar và chính anh khảy đàn cho tất cả mọi người cùng hát:

Hôm nay mừng lễ Thầy Nho.

Tôi cảm thấy rất vui, chạy lên sà vào lòng Chú Chín tôi:

“Chú làm thầy hử Chín?”

“Ừ!”

Tôi chỉ hỏi được có bấy nhiêu thôi và được các anh cho bánh ăn bắt mệt! Tôi hôm đó, tôi cũng thức khuya như họ để thưởng thức cuộc vui của họ. Mà nói thật, tôi không thức cũng không được, vì tấm ván mà tôi thường nằm ngủ đã bị phái đoàn ấy chiếm lấy mất rồi!

Một tuần lễ sau, Chú Chín tôi từ giả chúng tôi để đi Quy Nhơn. Tôi nghe nói Chú sẽ đi cùng thầy Phận thuộc giáo xứ Cây Vông để làm giám thị cho Tiểu Chủng Viện Làng Sông.

Trông thấy tôi bịn rịn, vì từ nay sẽ không còn ai bên vực thương yêu tôi nữa, chú an ủi tôi:

“Con hãy cố gắng ở nhà mà học cho thật giỏi, và năm sau chú sẽ đưa con đi tu theo chú. Con có thích không?”

“Dạ!” Tôi cũng chẳng biết mình có thích không nữa. Đi tu là sao? Nhưng ít ra chắc cũng còn hơn là ở lại đây. Tôi đã được trông thấy cách mà giáo xứ đối đãi với những người đi tu. Lên nhà thờ, họ được ngồi vào hai dãy ghế đặc biệt ở trước gần cung thánh. Ra ngoài họ còn được bà con chòm xóm kính trọng nữa. Còn ở nhà tôi cũng được mục kích sự khác biệt. Chú Chín tôi được dọn ăn bằng đĩa và muỗng nĩa thay vì chén đũa. Đó là những gì tôi cũng muốn.

Ngoài những chuyện đó ra, tôi thấy cha sở ăn chiếc bánh lễ thật lớn, trong khi bà con cô bác chỉ ăn có một miếng bánh nhỏ thôi. Tôi ước ao được ăn một chiếc bánh to như thế. Thỉnh thoảng tôi cũng được Nê, cháu của cha sở cho tôi ăn một ít rẻo bánh. Bánh không có mùi vị gì, nhưng tôi cảm thấy thật ngon. ‘Muốn ăn được cái bánh to như thế chỉ có cách đi tu thôi.’ Tôi nhủ thầm. Hơn nữa, nếu tôi đi tu, tôi sẽ có cơ hội ở gần người chú mà tôi hằng được thương yêu và che chở.

Nashville, TN ngày 29 tháng 10/2017

Phêrô Nguyễn Hoàng SB 57

PS: Chú Chín của anh Nguyễn Hoàng 57 là Đức Cha Nguyễn Văn Nho, cựu Giám Mục Phó Nha Trang, cựu Giám Đốc Đại Chung Viện Sao Biển, cựu Hiệu Trưởng Trường Tiểu Chung Viện Sao Biển Nha Trang và còn có Nick name do anh em đặt: Anh Chín Dũa